

ANALIZA NALAZA AKTIVNOSTI

“MONITORING I IZVJEŠTAVANJE U OBLASTI OBRAZOVANJE”

Objavljivanje ovog izvještaja omogućeno je uz izdašnu pomoć američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj predstavlja odgovornost udruženja CRMA i INFOHOUSE i ne odražava nužno mišljenje USAID-a niti Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

Maj 2019.

ANTIKORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

“Monitoring i izvještavanje u oblasti obrazovanja” provedeno je u dva kantona Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) – u Zeničko-dobojskom kantonu (ZDK) i Tuzlanskom kantonu (TK) u periodu od 25. januara do 30. aprila 2019. godine. Ova aktivnost realizirana je pod okriljem Antikorupcijske mreže u BiH - ACCOUNT i Udruženja KAM iz Zenice, te partnerske organizacije JUSTICIA iz Srebrenika, članice Mreže ACCOUNT.

Planirane aktivnosti su za cilj imale prikupiti podatke u dva kantona (ZDK I TK) o broju srednjih škola u kojima se vrši vanredno školovanje, broju srednjih škola u kojima se vrši prekvalifikacija/doškolovanje, vremenskom periodu za koji se obavlja vanredno školovanje, vremenskom periodu za koji se obavlja prekvalifikacija/doškolovanje, broju posjeta srednjim školama inspektora za obrazovanje i eventualnim nalazima inspektora kantonalnih Pedagoških zavoda i broju zaposlenika u posljednjih 5 godina u općinama i kantonima ZDK i TK po obrazovnoj strukturi sa detaljnim podacima o načinima završetka obrazovanja (redovno, vanredno, prekvalifikacija/doškolovanje).

Za potrebe ovog istraživanja Udruženje KAM je izradilo tri tipa upitnika: prvi upitnik namijenjen za sve srednje škole, drugi upitnik za Pedagoške zavode i treći upitnik za općine, kantonalna ministarstva i njihova tijela (uključujući agencije, ustanove, zavode itd. u njihovoj nadležnosti).

Prikupljeni podaci korišteni su za kvantitativnu i kvalitativnu analizu rezultata koji su pokazali stvarno stanje prakse obrazovanja u srednjim školama u dva kantona, stepen nadzora institucija koje su nadležne za praćenje kvalitete obrazovanja, kao i eventualnu vezu između javnih zvaničnika i negativne (nelegalne i nemoralne) prakse obrazovanja.

ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA U SREDNJIM ŠKOLAMA U ZDK I TK

U Zeničko-dobojskom kantonu od 29 srednjih škola, ukupno 17 škola je popunilo upitnik. 11 srednjih škola ne vrši prekvalifikaciju /doškolovanje, dok 6 škola obavlja prekvalifikaciju/doškolovanje.

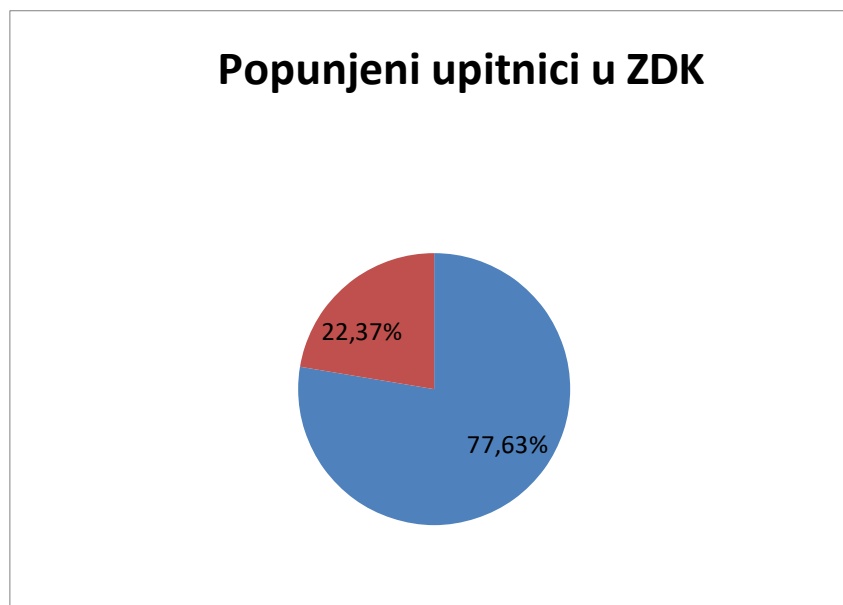
U Tuzlanskom kantonu od 30 srednjih škola, samo je 6 škola popunilo upitnik, od čega dvije škole vrše prekvalifikaciju/doškolovanje.

Imajući u vidu da u ova dva kantona živi približno 950.000 stanovnika, u kojima je ukupno 59 srednjih škola, da je manje od polovine škola odgovorilo na upitnik (23 ukupno), te da je od tog broja samo 8 škola potvrdilo da vrši prekvalifikaciju/doškolovanje, navodi na zaključak

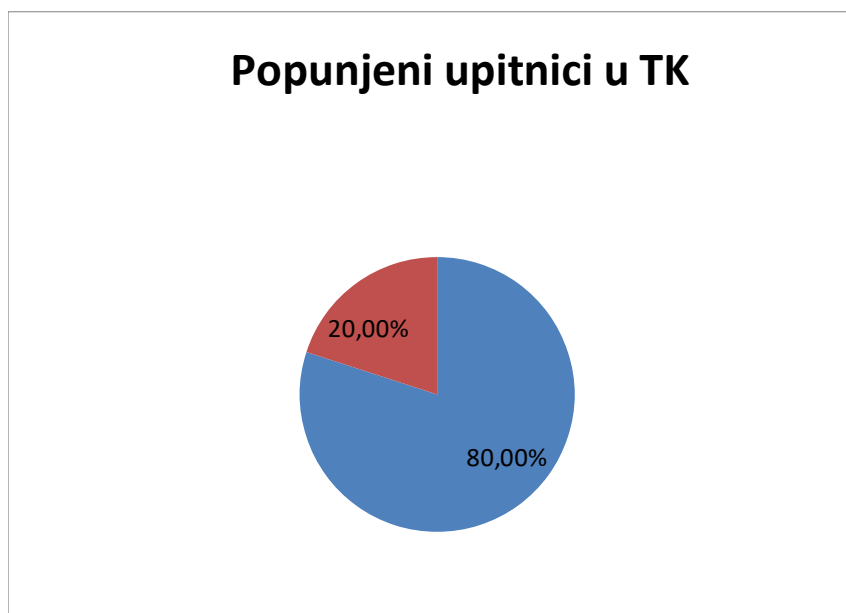
ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

da, s jedne strane, postoji neodgovornost direktora škola o pružanju informacija javnosti, a s druge strane, dovodi u sumnju regularnost sistema obrazovanja.

Grafikon 1. Prikazuje da je 78% srednjih škola u ZDK dostavilo popunjen upitnik, dok 22% to nije uradilo.

Grafikon 2. Stanje popunjenosti upitnika je potpuno obrnuto u TK, odnosno čak 80% škola nije popunilo upitnik.

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

Škole koje su se izjasnile da vrše prekvalifikaciju/doškoloavanje su uglavnom zanatske škole, za koje takođe u posljednjih nekoliko godina vlada povećan interes. Na osnovu podataka 8 škola koje su odgovorile da vrše vanredno obrazovanje, može se zaključiti sljedeće:

a) U školama se vrši obrazovanje u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih, koji nalaže da vanredno obrazovanje za kandidate sa OŠ traje godinu manje od izvođenja programa za obrazovanje redovnih učenika, a za kandidate koji već imaju srednju školu, školovanje traje najmanje 6 mjeseci, u zavisnosti od broja predmeta u odnosu na prethodno obrazovanje.

b) Broj onih koji su nakon osmogodišnje škole uspješno završili srednju školu je 80.

c) Broj onih koji su se prekvalificirali je 566.

Tabelarni prikaz 1.

Broj kandidata koji su u posljednjih 5 godina (2014.-2019.) završili vanredno školovanje (oni koji su nakon OŠ završili srednju stručnu spremu – SSS) i broj kandidata koji su se prekvalificirali (oni koji su se sa određenom SSS prekvalificirali u drugu SSS).

Br	Srednja škola	Vanredno obrazovanje	Prekvalifikacija
1.	Mješovita srednja hemijska škola Tuzla	0	8
2.	Mješovita srednja škola "Norbat-2" Vareš	39	116
3.	Mješovita srednja škola Kakanj	5	122
4.	Ekonomska škola Zenica	1	49
5.	Mješovita srednja škola Zavidovići	28	47
6.	Mješovita srednja škola "Stjepan Radić" Usora	2	5
7.	Srednja tehnička škola Tešanj	2	194
8.	Mješovita srednja građevinsko-geodetska škola Tuzla	3	25
	TOTAL:	80	566

Radi se o mješovitim školama, koje nude različita zanimanja, ali je to ipak jako veliki broj za samo 8 škola koje su popunile upitnik.

Indikativno je da ni jedna Srednja medicinska škola (po jedna medicinska škola su u Zenici i Tuzli) nije dostavila popunjen upitnik. Ovo istraživanje i monitoring je upravo potaknuto novinarskim istraživanjem Online Magazina Žurnal, kroz koji je dokumentiran mehanizam kupovine srednjoškolske diplome u Bosni i Hercegovini. Istraživačka akcija novinara Žurnala, objavljena pod naslovom "Za 17 dana stekli smo diplomu srednje medicinske škole" (04.januara 2019. godine) a otkrila je način, cijenu, posrednika i na kraju organizatora

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

kupovine diplome Medicinske tehničke škole iz Sanskog Mosta. Afera “Diploma” otvorila je niz pitanja o načinu funkcioniranja obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini, o kojima su i zvaničnici i javnost uveliko raspravljali, pa ipak direktori ovih škola nisu prepoznali značaj dostavljanja podataka, što dovodi u sumnju regularnost njihovog rada.

ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA U PEDAGOŠKIM ZAVODIMA ZDK I TK

Pedagoškim zavodima u ZDK i TK je upućen zahtjev za popunu upitnika koja su se odnosila na rad inspeksijske službe, a dole niže su pitanja.

KOLIKO PUTA JE SLUŽBA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE POSJETILA SREDNJE ŠKOLE U VAŠEM KANTONU? (navedite broj posjeta po godinama)				
2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
DA LI STE POSJEĆIVALI SREDNJE ŠKOLE NA OSNOVU VAŠEG PLANA RADA ILI NA OSNOVU POZIVA ZAPOSLENIKA ILI GRAĐANA?				
NA OSNOVU PLANA RADA (navedite broj posjeta)		NA OSNOVU POZIVA ZAPOSLENIKA ILI GRAĐANA (navedite broj posjeta)		

PITANJA O NALAZIMA INSPEKCIJSKE SLUŽBE

U KOJEM VREMENSKOM PERIODU SE ZAVRŠAVA VANREDNO OBRAZOVANJE ZA OSOBE SA ZAVRŠENOM OŠ (godina, mjeseci)?	
U KOJEM VREMENSKOM PERIODU SE ZAVRŠAVA VANREDNO OBRAZOVANJE ZA OSOBE SA ZAVRŠENOM SSS (godina, mjeseci)?	
KOLIKO JE KANDIDATA U POSLJEDNJIH 5 GODINA DOBILO DIPLOMU SSS, A KOJI SU PREDHODNO IMALI ZAVRŠENU OŠ?	
KOLIKO JE KANDIDATA U POSLJEDNJIH 5 GODINA DOBILO DIPLOMU SSS, A KOJI SU PREDHODNO IMALI ZAVRŠENU SSS?	

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

Pedagoški zavod Zeničko-dobojskog kantona, kao i Tuzlanskog kantona nisu popunili dostavljene upitnike, ali je ZDK Pedagoški zavod ipak poslao obrazloženje.

U odgovoru Pedagoškog zavoda Zeničko-dobojskog kantona stoji da se "očituju kako slijedi:

- Pedagoški zavod ne vrši inspekcijski nadzor već je to u nadležnosti Inspekcije za obrazovanje.
- Pedagoški zavod po službenoj dužnosti posjećuje škole u svrhu pedagoško-stručnog nadzora, a broj posjeta definiran je Pravilnikom o pedagoško-stručnom nadzoru u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika. Do 2018. bile su minimalno tri posjete..., a od 2018. godine minimalno dvije posjete....
- Podatke tražene upitnikom Pedagoški zavod ne prikuplja i ne obrađuje".

Dakle, Pravilnik o pedagoško-stručnom nadzoru ne uključuje nadzor za vanredno obrazovanje u srednjim školama, a u skladu sa ovim Pravilnikom, nadzor se vrši samo dva do tri puta godišnje.

Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona nije dostavio popunjen upitnik, pa tako nemamo nikakve podatke o načinu rada ove ustanove u vezi sa nadzorom vršenja vanrednog obrazovanja.

ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA U OPĆINAMA ZDK I TK

U **Zeničko-dobojskom kantonu** je 12 gradova/općina, a 8 općina je dostavilo popunjen upitnik.

Tabelarni prikaz 2.

Podaci po općinama u ZDK koje su popunile upitnik:

Općina	Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina	OŠ	SSS	VŠ	VSS	Mr	Dr	Provjerene diplome zaposlenih		Ustanovljena neregularnost diploma	
								DA	NE	DA	NE
BREZA	12	-	7	-	5	-	-	-	NE	-	-
DOBOJ JUG	5	-	3	-	2	-	-	-	NE	-	-

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

TEŠANJ	10	-	6	-	4	-	-	-	NE	-	-
USORA	1	-	-	-	-	1	-	-	NE	-	-
VAREŠ	9	-	1	-	8	-	-	-	NE	-	-
VISOKO	37	2	17	2	16	-	-	-	NE	-	-
KAKANJ	37	1	15	-	21	-	-	-	NE	-	-
OLOVO	4	-	-	-	4	-	-	-	NE	-	-

Kako se vidi iz Tabele 2., najviše zaposlenih u posljednjih 5 godina je bilo u općinama Visoko i Kakanj (po 37 zaposlenika), zatim slijedi Beza sa 12 zaposlenika, Tešanj sa 9 zaposlenika, itd. Najveći broj zaposlenih je sa VSS (60 ukupno), slijedi broj zaposlenih sa SSS (49 ukupno), dok je samo jedan magistar nauka zaposlen.

Ukupan broj zaposlenih u ovih 8 općina iznosi 115. Ni u jednoj od općina ZDK nije vršena provjera diploma.

U Tuzlanskom kantonu je 13 gradova/općina, a samo 6 općina je dostavilo popunjen upitnik.

Tabelarni prikaz 3.

Podaci po općinama u TK koje su popunile upitnik:

Općina	Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina	OŠ	SSS	VŠ	VSS	Mr	Dr	Provjerene diplome zaposlenih		Ustanovljena neregularnost diploma	
								DA	NE	DA	NE
GRADAČAC	30	1	18	-	17	-	-	-	NE	-	-
BANOVIĆI	8	-	6	-	2	-	-	DA	-	DA	-
ČELIĆ	3	-	-	-	3	-	-	-	NE	-	-
DOBOJ	7	-	6	-	1	-	-	-	NE	-	-

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

ISTOK											
KALESIJA	17	-	6	-	11	-	-	-	NE	-	-
SREBRENİK	14	-	10	-	4	-	-	-	NE	-	-

Tabelarni prikaz 3. nam govori da je najveći broj zaposlenika u posljednjih 5 godina bio u općini Gradačac (30 zaposlenih), zatim u općini Kalesija – 17 zaposlenih, slijede Srebrenik sa 14 zaposlenih, Banovići sa 8 zaposlenih, Dobož Istok sa 7 zaposlenih i Čelić sa 3 zaposlenika. Najveći broj zaposlenih je sa SSS – 46, a zatim broj zaposlenika sa VSS – 38. Ukupan broj zaposlenih u posljednjih 5 godina u ovih 6 općina je 79.

Dakle, kupno 14 općina je dostavilo popunjene upitnike od 25 gradova/općina iz oba kantona. Na tražene upite dobijeni su sljedeći zbirni rezultati za svih 13 općina:

- a) Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina je 194.
- b) Nivou stručne spreme zaposlenih u posljednjih 5 godina: sa OŠ je 4, sa SSS je 94, sa VŠ je 2, sa VSS je 98 i sa zvanjem Mr je 1 zaposlenik.
- c) Provjera vjerodostojnosti dostavljenih diploma provedena je u samo jednoj općini.
- d) Nalazi neregularnosti dostavljenih diploma su bili pozitivni u istoj općini u kojoj je i provedena provjera vjerodostojnosti diploma i to u 9 slučajeva.
- e) Poduzete aktivnosti u slučaju ustanovljavanja neregularne/falsificirane diplome su se takođe desile u istoj općini u kojoj je i vršena provjera što je rezultiralo odlukom Kantonalnog suda Tuzla, koji je donio presudu da je 8 diploma falsifikat, a jedna od tih diploma je regularna.

I u ovoj fazi istraživanja javni organi su kršili odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama, navodeći različite razloge za uskraćivanje informacija. Tako je Općina Zavidovići dostavila odgovor u formi rješenja bez popunjenog upitnika. Rješenje obrazlaže da je “organ utvrdio da se takvom zahtjevu ne može udovoljiti primjenom odredbi Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH, jer se tražena informacija odnosi na sačinjavanje odgovora, kao novog dokumenta, na dostavljeni upitnik sa obrazloženjem, a što ne predstavlja informaciju u smislu odredbi Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH. Informacija, u smislu ovog Zakona, je gotov dokument koji je nastao u radu javnog organa, tj.

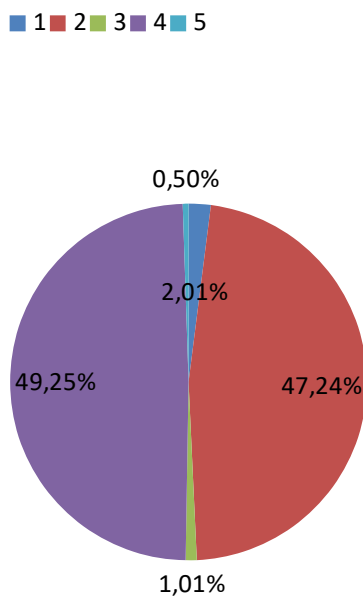
ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

da je pod kontrolom organa, i kao takav predstavlja javno dobro.” Općina Živinice je dostavila dopis u kojem se kaže da je rok za dostavu podataka kratak.

Grafikon 3.

Struktura novozaposlenih u općinama – 49% kadra sa VSS, 47% sa SSS

Zbirni rezultati kvalifikacione strukture zaposlenih

Na osnovu dobijenih kvantitativnih rezultata, može se zaključiti da se temeljne preporuke iz reforme javne uprave ne primjenjuju, tj. broj zaposlenih i dalje raste, umjesto da se smanjuje. Takođe, u pojedinim općinama broj zaposlenih je prevelik (Visoko, Kakanj, Gradačac, Kalesija, Srebrenik), a razloge tome bi trebalo posebno istražiti.

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

Takođe, broj zaposlenih sa SSS je približno isti kao i broj zaposlenih sa VSS, iako je tokom analize eksperata prije 15 godina ustanovljeno da je potrebno smanjiti broj ovog kadra, a povećati broj zapošljavanja sa VSS. Ipak, začuđuje podatak da se samo jedna općina (Banovići) odlučila na provjeru diploma i tom prilikom se ispostavilo da je čak 9 diploma sumnjivo. U slučaju tih 9 diploma, Kantonalni sud Tuzla je donio presudu da je 8 diploma krivotvoreno, te je tim zaposlenicima uručen otkaz, dok se za jednu diplomu ispostavilo da je regularna, pa je zaposlenik vraćen na pripadajuće radno mjesto.

Udruženje KAM je uputilo zahtjev za pomoć pri ovom istraživanju Timovima za borbu protiv korupcije u ZDK i TK.

Tim TK se javio žaleći se na kratak rok, te da je Tim ad-hoc formiran i da nema nadležnosti da provodi istraživanje. Takođe, rekli su da će ipak proslijediti zahtjev i upitnik svim ministarstvima i kantonalnim tijelima. Udruženje KAM nije dobilo nikakve povratne informacije.

Tim ZDK je dalje proslijedio upitnike svim ministarstvima i kantonalnim tijelima. Zahvaljujući ZDK Timu i njihovom ozbiljnom pristupu ovom istraživanju, prikupljeni su niže navedeni podaci.

ANALIZA ISTRAŽIVANJA MINISTARSTAVA U ZDK

Ukupno je 10 ministarstava u ZDK, od kojih je 9 popunilo upitnik, a samo jedno to nije učinilo i to Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.

Tabelarni prikaz 4. Tabela pokazuje broj zaposlenih, kvalifikacionu strukturu, da li su vršene provjere diploma, te ako jesu, da li je ustanovljena neregularnost istih.

Ministarstva	Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina	OŠ	SSS	VŠ	VSS	Mr	Dr	Provjerene diplome zaposlenih		Ustanovljena neregularnost diploma	
								DA	NE	DA	NE
M. privrede	3	-	1	-	2	-	-	-	NE	-	-

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

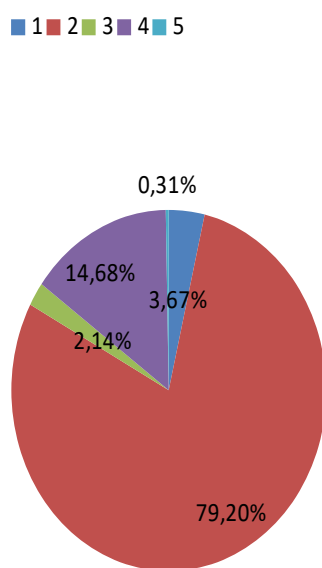
M. za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline	3	-	-	-	3	-	-	-	NE	-	-
M. za boračka pitanja	3	-	-	-	3	-	-	-	NE	-	-
M. za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu	3	-	-	-	3	-	-	-	NE	-	-
M. za rad, socijalnu politiku i izbjeglice	3	-	1	-	2	-	-	-	NE	-	-
M. za pravosuđe i upravu	4	-	1	-	3	-	-	-	NE	-	-
M. zdravstva	1	-	-	-	1	-	-	-	NE	-	-
M. financija	10	-	7	-	2	1	-	-	NE	-	-
M. unutrašnjih poslova	297	12	249	7	29	-	-	-	NE	-	-
total	327										

Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina u ministarstvima ZDK je 327, od čega se njih 297 odnosi na MUP. Nivo stručne spreme zaposlenih u posljednjih 5 godina: sa OŠ je 12, sa SSS je 259, sa VŠ je 7, sa VSS je 48 i 1 Mr nauka. Niti jedno ministarstvo nije provelo provjeru vjerostojnosti dostavljenih diploma. Pošto nije bilo provjere diploma, nema ni nalaza o neregularnosti dostavljenih diploma, kao ni poduzetih aktivnosti u slučaju ustanovljavanja neregularne/falsificirane diplome.

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

Grafikon 4. Najveći broj zaposlenih u ministarstvima ZDK u posljednjih 5 godina je sa SSS – čak 79%, dok je VSS kadra zaposleno 15%.

Rezultati kvalifikacione strukture zaposlenih u ministarstvima ZDK

Broj zaposlenih nije se drastično povećao, osim u slučaju MUP-a (297), što je opravdano s obzirom na potrebe ovog ministarstva.

Niti jedno ministarstvo nije provjeravalo diplome, a u komentarima se kaže da to i nije njihov posao, nego posao Agencije za državnu službu preko koje se i vrši zapošljavanje. Ipak, preko Agencije se vrši zapošljavanje samo za državne službenike, pa se potvrđuje činjenica da ničija diploma bez obzira na stepen kvalifikacije, nije provjerena. Istina, u komentaru MUP-a piše: “U skladu sa odlukom o listi radnih mjesta za lica koja će radi obavljanja poslova na tim radnim mjestima biti predmet sigurnosne provjere, vjerodostojnost diploma provjerava se za sve policijske službenike”. Nije nam poznato ko provjerava ove diplome i na koji način.

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

ANALIZA ISTRAŽIVANJA OSTALIH KANTONALNIH TIJELA, UPRAVA, AGENCIJA, ZAVODA, UREDA PREMIJERA, STRUČNE SLUŽBE SKUPŠTINE, STRUČNE SLUŽBE VLADE I SEKRETARIJATA ZA ZAKONODAVSTVO

Od 25 tijela, uprava, agencija i zavoda, istraživanje je obuhvatilo one koji su dostavili popunjene upitnike, a to je 18 kantonalnih tijela, uprava, agencija, zavoda, te ured premijera, stručne službe Skupštine, stručne službe Vlade i Sekretarijata za zakonodavstvo.

Popunjen upitnike nisu dostavili: Služba za zajedničke poslove, Kantonalni zavod za pravnu pomoć, Veterinarski zavod, Pedagoški zavod, Institut za zdravlje i sigurnost hrane, Turistička zajednica i Stručna služba za razvoj i međunarodne projekte.

Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina u ostalim kantonalnim tijelima, upravama, zavodima, agencijama, te uredu Premijera, Skupštine, Vlade i Sekretarijata za zakonodavstvo ZDK je 929.

Nivo stručne spreme zaposlenih u posljednjih 5 godina: sa SSS je 365, sa VŠ je 1, sa VSS je 123, sa Mr. nauka je 12 i sa Dr. nauka je 83.

Od 929 zaposlenih u periodu 2014.-2019., izvršena je provjera vjerostojnosti dostavljenih diploma u 453 slučaja. Diplome su provjeravali u Kantonalnoj bolnici (386 diploma), Zavodu za medicinu rada i sportsku medicinu (40 diploma), Zavodu zdravstvenog osiguranja (22. diplome), Zavodu za urbanizam i prostorno uređenje (4 diplome) i u Kantonalnoj upravi civilne zaštite (1. diploma). Ni za jednu od 453 diplome nisu pronađene neregularnosti, pa prema tome nisu pokrenute nikakve aktivnosti. Komentari u ostalim upitnicima o izostanku provjere su obrazloženi da to nije propisano Zakonom, te da su ti poslovi u nadležnosti Agencije za državnu službu.

Broj zaposlenih u posljednjih 5 godina u ovim tijelima je prilično velik. Najveći broj zapošljavanja odnosi na JP Šumsko privredno društvo ZDK d.o.o. Zavidovići, čak 321 zaposlenik, Kantonalnu bolnicu – 386 zaposlenika, Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama 64 (ovaj Centar je osnovan prije dvije godine), Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu – 40 zaposlenika, Kantonalna služba za zapošljavanje – 35 zaposlenika i Uprava za inspeksijske poslove – 18 zaposlenika.

ANALIZA ISTRAŽIVANJA MINISTARSTAVA I OSTALIH TIJELA U TK

Iako iz Tuzlanskog kantona nismo dobili nikakve podatke, čini se da smo ipak pokrenuli neke procese u ovom kantonu. Naime, 5. Maja 2019. na 2. Dnevniku FTV, objavljena je informacija

ANTIKORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

da je Tuzlanski kanton, odnosno da su Služba za inspekcije i Pedagoški zavod izvršili provjeru 1.200 diploma zaposlenih u njihovom kantonu i kantonalnim tijelima, te da su tom prilikom pronašli samo dvije neregularne diplome.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

- Od 59 srednjih škola u ZDK I TK, popunjene upitnike je dostavilo ukupno 23 škole. U 8 škola od te 23 škole se obavlja vanredno školovanje za one sa OŠ I prekvalifikacija u drugo zanimanje. U periodu 2014.-2019. u ovim školama je srednju školu završilo 80 kandidata, dok je 566 kandidata završilo prekvalifikaciju.
- Kroz ovo istraživanje došlo se do informacija o 1450 diploma i to: 194 diplome iz 13 općina, 327 diploma iz ZDK ministarstava i 929 diploma iz ostalih ZDK tijela, agencija, zavoda, preduzeća, uprava.
- Od 194 diplome iz 13 općina, samo jedna općina (Banovići) je provjerila 9 sumnjivih diploma za koje je Kantonalni sud Tuzla utvrdio da je 8 diploma falsificirano, dok je jedna regularna.
- Od 10 ministarstava u ZDK, 9 njih je dostavilo tražene podatke, a samo Ministarstvo za obrazovanje, nauku i kulturu nije. Niti jedna diploma u ministarstvima nije provjerena.
- Ostala ZDK tijela, uredi, zavodi, agencije, preduzeća su od 929 diploma provjerili 453 diplome i nisu pronašli neregularnosti. Diplome su provjeravali u Kantonalnoj bolnici (386 diploma), Zavodu za medicinu rada i sportsku medicinu (40 diploma), Zavodu zdravstvenog osiguranja (22. diplome), Zavodu za urbanizam i prostorno uređenje (4 diplome) i u Kantonalnoj upravi civilne zaštite (1. diploma). Iako su navedene informacije o provjeri 453 diplome, a imajući u vidu strah koji su mnoge institucije pokazale nakon afere "Diploma", ostaje sjena sumnje u istinitost dostavljenih informacija i potrebu daljeg i dubljeg istraživanja u ovoj oblasti.
- Zbog nejasnoća u zakonima i podzakonskim aktima (pravilnici, interne procedure, uredbe, disciplinske mjere isl.) koje se odnose na nadzor vanrednog obrazovanja, opravdana je sumnja u postojanje krivotvorenih i na neregularan način stečenih diploma u mnogo većem broju nego što je to ovo istraživanje pokazalo.
- U Pravilnicima pedagoških zavoda je potrebno uvesti članove koje se odnose na nadzor, ne samo redovnog, nego i vanrednog školovanja. Pored toga, broj godišnjih posjeta, dvije do tri, je nedovoljan da bi se ustanovile neregularnosti rada srednjih škola.
- Ministarstva obrazovanja trebaju hitno u saradnji sa Službama za inspekciju i Pedagoškim zavodima izvršiti provjeru diploma u svim ministarstvima i kantonalnim tijelima

ANTIKORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

uz pomoć Timova za borbu protiv korupcije ili nekog nezavisnog tijela. Takođe, potrebno je da naredbe općinama i tijelima u njihovoj nadležnosti da urade isto.

- U Zakonu o radu FBiH potrebno je uvesti članove koji se odnose na procedure provjere diploma.
- Agencije za državnu službu takođe moraju ustanoviti procedure za provjeru diploma i drugih vrsta znanja i vještina koja se traže za određenu poziciju.
  - Iako predmet ovog istraživanja nije broj zaposlenih u tijelima, zavodima, upravama, preduzećima i agencijama, evidentan je velik broj novouposlenih. S obzirom da javnost nema uvide u pravilnike, sistematizacije i druge interne akte, bilo bi potrebno da Služba za inspekcije istraži regularnost zapošljavanja i kao i provjeru diploma.

Generalno, možemo zaključiti da ne postoji javna odgovornost nadležnih institucija u procesu obrazovanja. Imajući u vidu broj institucija koje bi se trebale baviti ne samo sistemom obrazovanja, nego i njegovim unapređenjem, poražavajuća je činjenica da nadležni zvaničnici nemaju svijest o potrebi kvalitetnog obrazovanja i kontinuiranog nadzora provođenja nastave u svim obrazovnim institucijama. U rijetkim, ali znakovitim komentarima ispitanika, jasno je da niko ne želi preuzeti odgovornost, a uzrok tome bi se mogao naći u izostanku državne javne politike o obrazovanju, nejasnim nadležnostima i preklapanjima među onim institucijama koje se direktno bave obrazovanjem (škole, pedagoški zavodi, ministarstva obrazovanja, inspekcije), nedostatku kontinuirane kontrole izvođenja nastave, pa prema tome i izostanku bilo kakve vrste sankcija.

Na sceni su oni koji su značaj obrazovanja potpuno marginalizirali. Ne postoji realna šansa da se sa ovom strukturom političara i ostalih zvaničnika bilo šta u skorije vrijeme promijeni, pa ostaje jedina nada u kontinuirani pritisak javnosti, naročito medija koji se bave istraživačkim novinarstvom čije priče sve više dobijaju na popularnosti i skidaju veo nedodirljivosti onih koji se kriju iza svojih pozicija moći i kontrole, a na štetu svih građana BiH.

Udruženje KAM, Mirhunisa Bektaš

Antikorupcijska mreža u BiH – ACCOUNT

SPISAK SREDNJIH ŠKOLA U ZENIČKO-DOBOJSKOM KANTONU

Br .	NAZIV ŠKOLE	DOSTAVILI ODGOVORE NA UPITNIK
1	JU Prva gimnazija u Zenici	DA
2	JU Druga gimnazija u Zenici	DA
3	JU Opća gimnazija u sastavu Katoličkog školskog centra "Sveti Pavao" u Zenici	DA
4	JU Srednja muzička škola u Zenici	DA
5	JU Ekonomska škola u Zenici	DA
6	JU Medicinska škola u Zenici	NE
7	JU Stručna industrijska škola u Zenici i škola u Zenici	NE
8	JU Stručna zanatska škola u Zenici	NE
9	JU Mješovita srednja škola u Zenici	NE
10	JU Specijalna srednja škola u Zenici	NIJE UPUĆEN POZIV
11	JU Gimnazija "Muhsin Rizvić" u Brezi	NE
12	JU Mješovita srednja škola "Mehmedalija Mak Dizdar" u Brezi	DA
13	JU Gimnazija "Muhsin Rizvić" u Kaknju	DA
14	JU Srednja tehnička škola "Kemal Kapetanović" u Kaknju	NE
15	JU Srednja stručna škola u Kaknju	DA
16	JU Gimnazija "Edhem Mulabdić" u Maglaju	DA
17	JU Mješovita srednja škola u Maglaju	NE
18	JU Mješovita srednja škola "Musa Ćazim Ćatić" u Olovu	DA
19	Gimnazija Olovo	NE
20	JU Gimnazija "Musa Ćazim Ćatić" u Tešnju	DA
21	JU Srednja tehnička škola u Tešnju	DA
22	JU Mješovita srednja škola u Tešnju	NE
23	JU Mješovita srednja škola Stjepana Radića u Sivši, Usora	DA
24	JU Mješovita srednja škola "NORDBAT-2" u Varešu	DA
25	JU Gimnazija "Visoko" u Visokom	DA
26	JU Mješovita srednja škola "Hazim Šabanović" u Visokom	NE
27	JU Gimnazija "Rizah Odžević" u Zavidovićima	DA
28	JU Srednja tehnička škola u Zavidovićima	DA
29	JU Srednja stručna škola u Zavidovićima	NE

SPISAK SREDNJIH ŠKOLA U TUZLANSKOM KANTONU

Br .	NAZIV ŠKOLE	DOSTAVILI ODGOVOR NA UPITNIK
1	Mješovita Srednja škola Banovići	NE
2	Mješovita srednja škola Čelić	NE
3	Mješovita srednja škola Doboj-istok	NE
4	Gimnazija "Dr. Mustafa Kamarić" Gračanica	DA

ANTI-KORUPCIJSKA MREŽA U BIH – ACCOUNT

5	Mješovita srednja škola Gračanica	NE
6	Gimnazija "Mustafa Novalić" Gradačac	NE
7	Mješovita srednja škola "Hasan Kikić" Gradačac	NE
8	Mješovita srednja škola Kalesija	NE
9	Mješovita srednja škola "Musa Ćazim Ćatić" Kladanj	NE
10	Mješovita srednja ekonomsko-hemijska škola Lukavac	DA
11	Mješovita srednja elektro-mašinska škola Lukavac	DA
12	Mješovita srednja škola Sapna	NE
13	Mješovita srednja škola Srebrenik	NE
14	Mješovita srednja škola Teočak	NE
15	Gimnazija "Ismet Mujezinović" Tuzla	NE
16	Gimnazija "Meša Selimović" Tuzla	NE
17	Katolički školski centar "Sveti Franjo" Tuzla	NE
18	Mješovita srednja elektro-tehnička škola Tuzla	NE
19	Mješovita srednja građevinsko-geodetska škola Tuzla	DA
20	Mješovita srednja hemijska škola Tuzla	DA
21	Mješovita srednja rudarska škola Tuzla	NE
22	Mješovita srednja saobraćajna škola Tuzla	NE
23	Mješovita srednja škola Tuzla	NE
24	Mješovita srednja turističko-ugostiteljska škola Tuzla	NE
25	Srednja ekonomsko-trgovinska škola Tuzla	NE
26	Srednja medicinska škola Tuzla	NE
27	Srednja muzička škola Tuzla	NE
28	Richmond Park International Secondary School	NE
29	Gimnazija Živinice	DA
30	Mješovita srednja škola Živinice	NE

SPISAK OPĆINA ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA

Br.	GRAD/OPĆINA	DOSTAVILA ODGOVOR NA UPITNIK
1	ZENICA	NE
2	MAGLAJ	NE
3	ZAVIDOVIĆI	NE
4	ŽEPČE	NE
5	VISOKO	DA
6	DOBOJ JUG	DA
7	KAKANJ	DA
8	OLOVO	DA
9	USORA	DA
10	TEŠANJ	DA
11	VAREŠ	DA
12	BREZA	DA

SPISAK OPĆINA ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA

Br.	GRAD/OPĆINA	DOSTAVILA ODGOVOR NA UPITNIK
1	TUZLA	NE
2	ŽIVINICE	NE
3	GRAČANICA	NE
4	LUKAVAC	NE
5	SAPNA	NE
6	TEOČAK	NE
7	KLADANJ	NE (PODACI NISU DOSTAVLJENI ZA OPĆINU, NEGO PODACI ZA SVA OPĆINSKA PREDZEĆA I USTANOVE)
8	SREBRENİK	DA
9	ČELIĆ	DA
10	KALESİJA	DA
11	GRADAČAC	DA
12	BANOVIĆI	DA
13	DOBOJ İSTOK	DA